

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 22Co/123/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8317206358
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 11. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Kandriková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8317206358.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Kandrikovej a členov senátu JUDr. Michala Boroňa a JUDr. Branislava Brezu v spore žalobcov: 1/ F. Y., I.. Q., V.. X.X.XXXX, B. P. K. Č.. XXX, zastúpená žalobcom 2/, X/ J. Y., V.. XX.X.XXXX, P. K. Č.. XXX, proti žalovanému: D. E., V.. XX.X.XXXX, P. K. Č.. XXX, o uloženie povinnosti umožniť vstup na susediaci pozemok a odstránenie konárov z ihličnatých stromov, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Humenné č.k. 12C/1/2017-73 zo dňa 23.4.2018 takto

rozhodol:

I. Potvrďuje sa rozsudok.

II. Priznáva sa žalobcom 1/ a 2/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanému v plnom rozsahu, o výške ktorej bude rozhodnuté samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Humenné (ďalej len súd prvej inštancie) rozhodol, cit.:

„Súd zaväzuje žalovaného odstrániť na vlastné náklady všetky konáre z ihličnatého stromu, ktorý sa nachádza na parcele žalovaného CKN č. XXX, katastrálne územie K., a to bezprostredne za stenou rodinného domu žalobcov, a to konáre, ktoré prečnievajú do parcely žalobkyne v 1. rade CKN č. XXX, katastrálne územie K., a to v lehote 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Súd zaväzuje žalovaného, aby zo svojho ihličnatého stromu, ktorý je vysadený na hranici medzi parcelou žalovaného CKN č. XXX, katastrálne územie K. a parcelou žalobkyne v 1. rade CKN č. XXX, katastrálne územie K. odstránil na vlastné náklady všetky konáre tohto ihličnatého stromu, ktoré presahujú do pozemku žalobkyne v 1. rade parcely CKN č. XXX, katastrálne územie K., a to v lehote do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Žalovaný je povinný strpieť vstup žalobcov na jeho parcelu CKN č. XXX, katastrálne územie K. za účelom výmeny odkvapových žľabov a odkvapových rúr strechy rodinného domu žalobcov, a to po dobu najmenej 8 hodín a v deň, ktorý žalobcovia oznámia žalovanému najmenej 10 dní pred zamýšľanou výmenou odkvapových žľabov a odkvapových rúr.

Súd priznáva žalobcom vo vzťahu k žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých súd rozhodne samostatným uznesením po nadobudnutí právoplatnosti tohto rozsudku.“

2. Súd prvej inštancie citoval ust. § 127 ods. 1, 2, 3, § 417 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka.

3. V odôvodnení okrem iného uviedol, že žalovaný je vlastníkom parcely C KN XXX, kat. úz. K. a žalobkyňa 1/ je vlastníčkou susediacej parcely C KN XXX, kat. úz. K., pričom žalovaný má na svojej parcele C KN XXX posadené 2 ihličnaté stromy. Prvý ihličnatý strom je posadený v podstate vo vzdialenosti asi 3 metrov bezprostredne za rodinným domom žalobcov s tým, že polovica koruny tohto ihličnatého stromu zasahuje do pozemku žalobkyne a spôsobuje na majetku žalobcov - ich rodinnom dome a bezprostrednom prístrešku škodu a to tým spôsobom, že z ihličnatého stromu padá suché ihličie do odkvapových žľabov a rúr a tiež na strechu prístrešku za rodinným domom, ako to vyplýva z fotografií (v spise na č.l. 47-48). Z týchto dôvodov nestačilo uložiť žalovanému iba povinnosť zdržať sa zásahov, ale uložiť mu konkrétnu povinnosť tak, ako to vyplýva z ust. § 417 Občianskeho zákonníka. Preto súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť odstrániť na vlastné náklady konáre z ihličnatého stromu, ktorý je za rodinným domom žalobcov. Ďalej súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť odstrániť polovicu konárov druhého ihličnatého stromu, ktorý sa nachádza v zadnej časti pozemku, t.j. na parcele C KN XXX vo vlastníctve žalovaného s tým, že bolo preukázané, že tento strom je posadený v podstate na hranici pozemku žalovaného a žalobkyne 1/ a taktiež polovica koruny tohto ihličnatého stromu presahuje až na pozemok žalobkyne, pričom koruna tohto stromu opadáva a spôsobuje poškodzovanie majetku žalobkyne 1/, ktorá v dôsledku toho nemôže pod týmto ihličnatým stromom mať záhradku a pestovať v nej nejaké plodiny. V súvislosti s ďalším nárokom žalobcov ohľadne uloženia povinnosti žalovanému umožniť žalobcom na nevyhnutnú dobu vstup na svoj pozemok za účelom vykonania opravy odkvapových žľabov a odkvapových rúr na rodinnom dome žalobcov, súd prvej inštancie mal za preukázané, že žalovaný odmieta splniť svoju povinnosť vyplývajúcu mu z ust. § 127 ods. 3 Občianskeho zákonníka a keďže žalobcom hrozí škoda na ich rodinnom dome a sú nútení vykonať opravu odkvapových žľabov a rúr, pričom oprava nie je možná bez toho, aby bol vykonaný vstup na pozemok žalovaného, nakoľko strecha rodinného domu žalobcov je sedlová so spádom na pozemok žalovaného a prípadní opravári by museli vykonať opravu spôsobom, že by viseli tzv. dolu hlavou, čo technicky nie je možné. Z toho dôvodu prvoinštančný súd nariadil povinnosť žalovanému, aby umožnil vstup žalobcov na svoj pozemok za účelom vykonania opravy odkvapových žľabov a rúr na ich rodinnom dome, a to počas nevyhnutnej doby, pričom súd prvej inštancie považoval nevyhnutnú dobu na vykonanie opravy v trvaní 8 hodín. Z týchto dôvodov vyhovel žalobe v celom rozsahu. O trovách konania prvoinštančný súd rozhodol postupom podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len CSP) a plne v konaní úspešným žalobcom priznal voči žalovanému náhradu trov konania 100 % s tým, že o ich výške bude rozhodnuté samostatným uznesením.

4. Voči tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný. Poukazoval na ust. § 135 ods. 1 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (Stavebný zákon). Mal za to, že z rozsudku musí byť zrejмый rozsah prác a úkonov a doba trvania s tým, že nepostačuje iba všeobecné konštatovanie o povinnosti strpieť uložené opatrenie na dobu najmenej 8 hodín. V rozsudku absentuje popis územia, na ktoré sa opatrenia vstupu na pozemok ukladajú, t.j. šírka pozemku a dĺžka pozdĺž spoločnej hranice medzi pozemkom žalobcu a žalovaného, popis realizácie prác, t.j. využitie rebríka, resp. lešenia a pod. Dal do pozornosti, že jeho rodinný dom bol postavený skôr ako dom žalobcov, pričom pri stavebnom konaní bol stavebník upozornený na nevhodné osadenie stavby na hranici pozemkov práve z dôvodu realizácie udržiavacích prác v rámci užívania objektu. V súvislosti s konštatovaním súdu prvej inštancie, že oprava odkvapových rúr nie je možná bez umožnenia vstupu na susedný pozemok uviedol, že po konzultácii s odborníkmi v oblasti konštrukcie striech konštatuje, že názor súdu „že by viseli tzv. dolu hlavou, čo technicky nie je možné“ vychádza z nesprávneho a neodborného posúdenia veci. Bol toho názoru, že súd prvej inštancie na podklade vykonaných dôkazov mal nedostatočne preukázanú nemožnosť realizácie opravy odkvapov a taktiež opodstatnenosť a potrebu vstupu na jeho pozemok a napadnuté rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, a preto navrhol, aby bol napadnutý rozsudok zrušený a vec sa vrátila na ďalšie konanie a rozhodnutie.

5. K odvolaniu žalovaného zaslal žalobca 2/ vyjadrenie, v ktorom uviedol, že v napadnutom rozsudku sú jasne stanovené všetky náležitosti súvisiace s prácami na výmene odkvapových žľabov. Nesúhlasil, že v rozsudku absentuje popis územia, pretože je tam jasne uvedené, že žalovaný je povinný strpieť vstup žalobcov na jeho parcelu C KN XXX, kat. úz. K.. Neobstojí ani tvrdenie žalovaného, že v konaní pred prvoinštančným súdom nebola dostatočne preukázaná nemožnosť realizácie opravy odkvapov a tiež opodstatnenosť a potreba vstupu na pozemok žalovaného, nakoľko tieto skutočnosti vyplývajú z ohliadky vykonanej na mieste samom a tiež z fotodokumentácie strechy a odkvapových žľabov. Výmena žľabov nie je možná bez vstupu na susediaci pozemok. Na záver zdôraznil, že odkvapové žľaby a tiež fasádu

rodinného domu žalobcov poškodil práve žalovaný, a to vďaka svojmu nezodpovednému prístupu, pričom na orezanie presahujúcich konárov ihličnanov na pozemok žalobcov bol vyzvaný Obecným úradom K. ešte v roku 2009, čo mal uskutočniť do 15.12.2009. Aj napriek tomu do dnešného dňa to neurobil s jasným úmyslom spôsobiť im škodu. Z dôvodu neopodstatnených argumentov žalovaného navrhol, aby odvolanie bolo zamietnuté a uplatnil si trovy odvolacieho konania.

6. K vyjadreniu žalobcu zaslal žalovaný stanovisko, v ktorom zdôraznil, že výmena odkvapových rúr je možná za použitia techniky, t.j. plošina, aj bez použitia jeho pozemku. Upozornil žalobcu na nevhodné osadenie stavby rodinného domu na hranici parciel z dôvodu údržby stavby. Zároveň žiadal odvolací súd o prehodnotenie výrubu stromov na severnej strane a v rámci ochrany drevín umožniť len orez konárov. Vzhľadom na uvedené trval na podanom odvolaní.

7. Na vyjadrenie žalovaného reagoval žalobca 2/, v ktorom spochybnil tvrdenia žalovaného, že mal námietky už pri výstavbe domu žalobcov ohľadom vzdialenosti od hranice, nakoľko v čase výstavby ich rodinného domu žalovaný nebol vlastníkom susediacej parcely, a preto ani nebol účastníkom stavebného konania. Trval na tom, že nie je možné odkvapový žľab bezpečne vyčistiť ináč, ako vstúpiť na pozemok žalovaného, stromy žalovaného spôsobujú žalobcom škodu na majetku, korene stromu ohrozujú statiku jeho rodinného domu, presahujúca polovica koruny stromu tieni obytnú miestnosť v rodinnom dome, nehovoriac o špine, ktorú je nutné upratovať každý deň z balkóna a strechy besiedky. Fasáda jeho rodinného domu je na mieste upchatého žľabu značne poškodená. Nechápe, prečo žalovaný im odmieta umožniť vstup na jeho pozemok, keď jeho dvor, kde žiadajú vstup, je vysypaný štrkom a zarastený burinou, takže poškodiť mu tam nie je čo. Navrhol preto napadnutý rozsudok potvrdiť v celom rozsahu.

8. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP) oprávnenou osobou (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 CSP), preskúmal rozhodnutie v napadnutej časti, ako aj konanie mu prechádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli aj webovej stránke Krajského súdu v Prešove a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

9. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích námietok v kontexte s namietanými nesprávnymi skutkovými zisteniami a nesprávnym právnym posúdením veci, teda to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (viď napr. aj závery Ústavného súdu SR sp.zn. II.ÚS 78/05).

10. Podľa § 387 ods. 1, 2 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

11. Odvolací súd je toho názoru, že súd prvej inštancie v prejednávanom spore správne zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností a na základe vykonaného dokazovania dospel aj k správnym skutkovým zisteniam. V prejednávanom spore potom aj správne vyvodil záver o vyhovení žalobe a uložení konkrétnych povinností žalovanému vo výrokoch I. a II. napadnutého rozsudku, ktoré zodpovedajú hmotnoprávnym predpokladom odôvodňujúcim aplikáciu ust. § 417 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

12. Ust. § 417 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého, ak ide o vážne ohrozenie, ohrozený má právo sa domáhať, aby súd uložil vykonať vhodné a primerané opatrenia na odvrátenie hrozacej škody, je ustanovením preventívneho charakteru. Pre jeho aplikáciu musí byť preukázané, že v dobe rozhodovania súdu existuje vážne ohrozenie žalobcov, alebo ich majetku, pričom nie je podmienkou, aby vznik škody hrozil bezprostredne, postačuje zatiaľ len ohrozenie, avšak vážne, v dôsledku ktorého škoda vznikne v budúcnosti. Súčasne musí súd mať dostatočne zistené, či opatrenia budú vhodné a

primerané a predovšetkým, či bude skutočne naplnený preventívny charakter citovaného ustanovenia (pozri rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp.zn. 25Cdo/822/2008 z 16.12.2008).

13. Aj podľa odvolacieho súdu uloženie povinnosti žalovanému odstrániť prečnievajúce konáre z ihličnatého stromu, ktorý sa nachádza na parcele C KN č. XXX, kat. úz. K. a to bezprostredne za stenou rodinného domu žalobcov (výrok I. napadnutého rozsudku) a povinnosti odstrániť konáre ihličnatého stromu, ktoré presahujú do pozemku žalobkyne 1/ (výrok II. napadnutého rozsudku), sú vhodnými a primeranými opatreniami uloženými žalovanému. Tieto opatrenia plne zodpovedajú preventívnemu charakteru aplikovaného ust. § 417 ods. 2 Občianskeho zákonníka a sú spôsobilé do budúcnosti vylúčiť opätovne vznik protiprávneho stavu na hranici susediacich nehnuteľností žalobcov a žalovaného.

14. Vo vzťahu k povinnosti žalovaného strpieť vstup žalobcov na jeho parcelu C KN č. XXX, kat. úz. K. za účelom výmeny odkvapových žlabov a odkvapových rúr strechy rodinného domu žalobcov, ktorú súd prvej inštancie uložil žalovanému, odvolací súd poznamenáva:

15. V ust. § 127 ods. 3 Občianskeho zákonníka sú upravené podmienky vstupu na susedný pozemok a povinnosť vlastníka takýto vstup strpieť, resp. umožniť. Ide o zabezpečenie vstupu na vlastný pozemok, prípadne do vlastnej stavby na ňom zriadenej, pokiaľ tento vstup nie je možný inak, ako cez cudzí pozemok. Práva vstupu na susedný pozemok sa možno domáhať žalobou na stanovenie povinnosti umožniť vstup na susedný pozemok. Zákon uvádza 2 dôvody vstupu na susedný pozemok:

- a) vstup na susedný pozemok je nevyhnutný na údržbu susediacich stavieb a pozemkov.
- b) vstup tiež nevyhnutne vyžaduje obhospodarovanie susediacich pozemkov a stavieb.

16. Vstupom na susedný pozemok je potrebné rozumieť nielen samotné vstúpenie, teda prekročenie hranice susedovho pozemku, ale tiež pobyt na ňom obmedzený na účely vstupu. Vstupom na susedov pozemok podľa tohto ustanovenia je teda aj pobyt po nevyhnutnú dobu na vykonanie úkonov, ktoré si vyžaduje údržba alebo obhospodarovanie vlastného pozemku. Nemožno ním rozumieť trvalé právo prechodu alebo prejazdu (pozri napr. uznesenie NS ČR 22Cdo/2019/2000 z 29.4.2002). Pri posudzovaní, na akú nevyhnutnú dobu a do akej nevyhnutnej miery je vlastník susediaceho pozemku povinný umožniť vstup na svoje pozemky, prípadne na stavby na nich stojace, sa zásadne prihliada na objektívnu potrebu toho, kto sa práva vstupu dovoláva, nie na to, do akej miery bude vlastník susediaceho pozemku vo svojom vlastníckom práve obmedzený (pozri napr. rozsudok NS ČR 22Cdo/1281/2002 z 5.11.2002).

17. Vstupom na pozemok je teda potrebné rozumieť nielen samotné vstúpenie, teda prekročenie hranice susedovho pozemku, ale tiež pobyt na ňom, obmedzený účelom vstupu, t.j. podmienkami uvedenými v citovanom ust. § 127 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Vstupom na susedov pozemok v zmysle uvedeného ustanovenia je teda aj pobyt po dobu nevyhnutnú k prevedeniu úkonov, ktoré si vyžaduje údržba alebo obhospodarovanie vlastného pozemku.

18. Pojem „nevyhnutnosť údržby“ a „obhospodarovanie“ treba vykladať z objektívnych hľadísk a nie podľa subjektívnych predstáv jednotlivých vlastníkov pozemkov a stavieb. Umožniť sa má vstup na susediaci pozemok najmä v súvislosti s výkonom takých práv, ktoré by sa bez vstupu na tento pozemok, prípadne stavbu, nemohli vôbec alebo sčasti vykonať a bez ktorých by susediace pozemky a stavby nemohli byť riadne udržiavané a obhospodarované (napr. oprava alebo omietnutie stavby domu, ku ktorej je prístup len zo strany susediaceho pozemku).

19. Keďže vstup na susediaci pozemok alebo stavbu môže byť podstatným zásahom do práv vlastníka, pretože pod „vstupom“ sa rozumie aj dlhšie zotrvanie na pozemku alebo stavbe, je správne, aby sa poskytoval iba v nevyhnutnom rozsahu a na nevyhnutný čas. Najmä, keď na vstup na susediaci pozemok, prípadne stavbu, sú oprávnené aj ďalšie osoby, ktoré majú údržbu alebo obhospodarovanie vykonávať. Toto oprávnenie aj ďalších osôb na vstup na susediaci pozemok alebo stavbu sa odvodzuje od práva vlastníka.

20. Odvolací súd si uvedomuje, že vstup na pozemok suseda, teda žalovaného, predstavuje zásah do jeho vlastníckeho práva, a preto ust. § 127 ods. 3 Občianskeho zákonníka ho umožňuje len v takom rozsahu, v akom je to, v danom prípade pre údržbu stavby, nevyhnutné (pozri napr. rozsudok Najvyššieho súdu ČR 22Cdo/1281/2002 z 5.11.2002). Súd prvej inštancie rešpektujúc dikciu ust. § 127

ods. 3 Občianskeho zákonníka správne vymedzil podmienky pre vstup žalobcov na parcelu žalovaného za účelom výmeny odkvapových žlabov a odkvapových rúr po nevyhnutnú a zároveň primeranú dobu 8 hodín, a to aj s povinnosťou žalobcov oznámiť túto skutočnosť žalovanému najmenej 10 dní vopred.

21. Vo vzťahu k odvolacím námietkam žalovaného poukazujúc na potrebu aplikácie ust. § 135 Stavebného zákona sa žiada uviesť, že ide o ustanovenie opravňujúce stavebný úrad ako správny orgán v rámci svojej právomoci uložiť vlastníkom susedných pozemkov alebo stavieb, ktorí majú iné práva k susedným pozemkom alebo stavbám, aby trpeli na svojich pozemkoch vykonanie prác povolenej stavby alebo jej zmeny na uskutočnenie nevyhnutných úprav, udržiavacích alebo zabezpečovacích prác, na odstránenie stavby. Vlastníci susedných pozemkov alebo stavieb sú povinní tieto práce strpieť, nie sú však povinní niečo aktívne konať. Tieto opatrenia môže stavebný úrad uložiť priamo v podmienkach stavebného povolenia alebo iného rozhodnutia, ktorým povoľuje alebo nariaďuje vykonanie prác. Ide o výkon právomoci stavebného úradu vždy v rámci prebiehajúceho správneho konania na úseku stavebného zákona.

22. Medzi stranami sporu na jednej strane a príslušným správnym orgánom neprebíha žiadne konanie vyžadujúce si aplikáciu ust. § 135 Stavebného zákona a následné rozhodnutie správneho orgánu. Vzťah medzi žalobca a žalovaným je vzťahom občianskoprávnym, vyplývajúcim z ust. § 127 a § 417 Občianskeho zákonníka.

23. Súd prvej inštancie správne vyhodnotil zistený skutkový stav a na tento správne aplikoval príslušné ust. § 127 a § 417 Občianskeho zákonníka. Nad rámec uvedeného odvolací súd na záver môže len skonštatovať, že súd prvej inštancie svojim rozhodnutím napokon rešpektoval aj podmienky vyplývajúce z odvolateľom namietaného ust. § 135 Stavebného zákona, ktoré vyžaduje strpieť jedného zo susedov, uskutočňovanie nevyhnutných opráv, udržiavacích alebo zabezpečovacích prác.

24. Vychádzajúc z dôvodov, ktoré uviedol, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny, postupom podľa § 387 ods. 1, 2 CSP, potvrdil.

25. Správnemu rozhodnutiu súdu prvej inštancie vo veci samej zodpovedá aj súvisiaci výrok o trovách konania, ktorý odvolací súd podľa ust. § 387 ods. 1, 2 CSP, stotožňujúc sa s dôvodmi v rozhodnutí o trovách konania, potvrdil.

26. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní boli úspešní žalobcovia, preto im vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči neúspešnému žalovanému v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

27. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).